SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:264

av Kjell-Arne Ottosson (KD)

Översyn av gränsgångaravtalet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över det s.k. gränsgångaravtalet mellan Sverige och Norge i syfte att förenkla regelverket, minska skattemässig orättvisa och främja rörligheten på arbetsmarknaden och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige och Norge har sedan länge ett nära samarbete och en stark integration vad gäller handel, kultur och arbetsmarknad. Inom gränsregionerna finns ett stort antal personer som dagligen pendlar över gränsen för att arbeta, så kallade gränsgångare. För dessa personer gäller ett särskilt skatteavtal, det så kallade gränsgångaravtalet, som reglerar i vilket land man ska betala skatt vid arbete i det ena landet och bosättning i det andra.

Syftet med avtalet har varit att förenkla och tydliggöra skatteplikten, men i praktiken har det lett till ökad komplexitet, mer byråkrati och i många fall en högre total skattebörda för individen. Det finns flera vittnesmål om att gränsgångare betalar mer i skatt än motsvarande arbetstagare som arbetar och bor i samma land. Dessutom kräver systemet ofta manuella skatteinbetalningar, vilket ökar risken för misstag och skapar osäkerhet för den enskilde.

Detta har lett till att många avstår från att ta arbete i grannlandet, vilket i sin tur hämmar arbetsmarknadens rörlighet och går stick i stäv med intentionerna bakom det nordiska samarbetet. I tider av kompetensbrist och behov av ökad flexibilitet på arbetsmarknaden är detta särskilt problematiskt.

Ett särskilt problem är att den svenska inkomstskatten i dessa fall ska betalas direkt av individen och inte dras automatiskt av arbetsgivaren, vilket avviker från normala rutiner och skapar förvirring. Dessutom har flera gränsgångare vittnat om att Skatteverket och Skattestaten i Norge ger motstridiga besked, vilket ytterligare ökar rättsosäkerheten.

Mot denna bakgrund bör Sverige ta initiativ till en översyn av gränsgångaravtalet med Norge i syfte att

- förenkla reglerna för gränspendling
- säkerställa skattemässig rättvisa mellan gränsgångare och andra arbetstagare
- minska byråkratin kring skatteinbetalningar
- öka förutsättningarna för ökad rörlighet och integration över riksgränsen.

Det nordiska samarbetet bygger på tillit, jämlikhet och öppenhet. Då måste också systemen anpassas så att dessa värden kan efterlevas i praktiken. En modernisering av gränsgångaravtalet är en nödvändig åtgärd.

Kjell-Arne Ottosson (KD)